

[Skitse ansøgning Naturfond]

1. PROJEKTTITEL

Biodiversitetstiltag i agerland

2. KORT RESUMÉ AF PROJEKTETS MÅL OG INDHOLD

Etablering af alsidige biodiversitetshegn, vandhul og blomsteroverdrev/insektvold, der kan udgøre levesteder og spredningskorridorer for dyre- og planteliv. Hegnene styrker den bestående sammenhæng af enge, skov og naturskånsom plante- og frugtavl, og indgår i et udviklings- og demonstrationsprojekt mhp. bæredygtig integration af naturværdier i agerlandet.

3. LOKALITET

Landsbysamfundet "Permatopia" (tidligere "Jørselvlyst"), Køgevej 15, Karise.

4. LODSEJERFORHOLD OG –DELTAGELSE

Arealet ejes af "Karise Permatopia AMBA"

5. PROJEKTBEKRIVELSE MED ANGIVELSE AF

A VISION OG FORMÅL

Vi ønsker at udvikle et positivt eksempel på, hvordan agerlandet (og det kulturskabte landskab) kan rumme en langt højere biodiversitet.

Gennem et par år har vi arbejdet på at fremme betingelserne for biodiversitet på de 29 ha, vi råder over. Et vigtigt skridt videre vil være at tilføje biodiversitetshegn, urteengs-vold, vandhul mm. Tilføjelse af disse blivende elementer vil styrke den dynamiske mosaik af levesteder.

Landsbysamfundet "Permatopia" blev etableret i 2018 med formålet at høste erfaringer og udvikle inspiration og modeller til bæredygtig bosætning og produktion på landet. Her bor ca. 220 voksne og børn i 90 boliger. Vi råder over 29 ha, fordelt på 12 ha skov, ca. 11 ha landbrugsdrift (primært grønsags- og frugtavl, samt arealer med kløver/cikorie/kællingetand/græs), fællesområder, en tilvokset landbohave og boliger med tilhørende haver.

Omdrejningspunktet er vores fælles økologiske landbrug/frugtavl (samt høns, ænder og geder), der indgår som led i en samlet bæredygtighedsstrategi, der bl.a. omfatter egen vindmølle, jordvarmeanlæg og opsamling af spildevand, der renses i vores pilerensningsanlæg (Nordens største), hvor vi recirkulerer næring til grønsagsproduktionen.

Hensyn til biodiversitet er gennemgående, og således er vi i gang med at udvikle vores 12 ha egeplantage i en biodivers retning (dannelse af lysninger, udsåning af hjemmehørende urter, le-slåning, evt. senere

ekstensivt dyrehold), vores større fællesarealer er beplantet i samarbejde med "Plant for hasselmusen", og vi eksperimenterer med at udvikle den økologiske fødevareproduktion i retning af regenerativ landbrug gennem stadig mere skånsom jordbehandling, jorddække, flerårige afgrøder og permakulturelle metoder. Vi tilstræber løbende at øge mikroliv og kulstofindhold i jorden.

I 2020 påbegyndte vi en løbende registrering af fauna (og til dels flora). Observationer indberettes til Naturbasen, under lokaliteten "Jørslevlyst".

Vores landbrugsareal var ved overtagelsen – som det meste agerland – indrettet til drift baseret på monokultur og store maskiner, og stort set blottet for hegn og variation. Vores drift, med en bred vifte af forskellige grønsager, frugt og bær og hovedvægt på manuelt arbejde/minimal maskindrift, giver mulighed for at give landskabet sine hegn tilbage.

Som konsekvens af vores afgrødevalg (ca. 40 forskellige grønsager, frugttræer, bærbuske mm.) og driftsform, er der i agrene gennem en lang sæson et stort og varieret fødeudbud i form af nektar/pollen, nedbryder-fauna, "skadedyr" (larver, biller, fluer, tæger osv.) og spontane urter/"ukrudt". Biodiversitetspotentialer i dette fødeudbud kan i langt højere grad forløses ved etablering af hegn, hvor insekter, fugle osv. kan skjule sig, etablere reder, finde supplerende føde mm. Populært sagt: der er masser af mad på marken – men dyrene skal jo også have et sted at bo.

Etablering af biodiversitetshegn vil understøtte og sammenbinde de forskellige biodiversitetsfremmende elementer, skabe randeffekt og mere mangfoldige rum for naturlig flora og fauna - og berige menneskers oplevelse af biodiversitet og det varierede landskabs æstetik.

Med projektet ønsker vi tillige at inspirere andre landbrugere til aktivt at integrere biodiversiteten som en medspiller i driften.

Med udsigt til, at "bruttoareal-modellen" implementeres i regler for landbrugsstøtte – og læhegn, vandhuller og anden "smånatur" ikke længere fratrækkes støtten – kan der forventes en øget interesse for at etablere sådanne i agerlandet.

B INDHOLD OG AKTIVITETER

Der etableres/beplantes ca. 915 m. hegn, her af ca. 75 m. med/på en jordvold med en højde på ca. ½ m. og bredde på ca. 3 m. Ca. 240 m. etableres med 5 rækker, ca. 675 m. med 3 rækker. (Materiale til jordvoldene findes allerede på matriklen, og er af en blandet karakter mht. næring og struktur. Her til kommer materiale fra udgravning af vandhul.)

Beplantningen udgøres af hjemmehørende træer og buske, udvalgt med særligt henblik på mangfoldighed og biodiversitet. Tillige anlægges et lavvandet, solbeskinnet vandhul, og der etableres et stendige/bunke.

Der tilrettes og tilsås et (hjemmehørende) blomstrende overdrev/insektvold på ca. 200 m., i 1½-2 m. højde og 6-8 m. bredde.

Langs hegnene etableres trampestier, der forbindes med arealets eksisterende stisystem og offentlig vej.

Efter anlægsperioden på 3 år overtager Permatopia vedligeholdelse af hegn. Tilsåning af blomsterverdrev/insektvold og vedligehold af denne samt vandhul varetages af Permatopia.

C FORVENTEDE RESULTATER OG EFFEKTER

Vi forventer:

- en øget biodiversitet qua hegnene/vandhul/blomsteroverdrev/insektvold i sig selv og sammenhængen med de øvrige landskabselementer.
- et mere diversit landskab med variation i lædannelse, mikroklimaer og levesteder.
- en gavnlig effekt på produktionen; reduceret "vindslid", udtørring og næringstab - samt opnå et rigere mikroliv i jorden.
- en æstetisk og inspirerende oplevelse, bl.a. for landsbyens beboere, besøgende udefra og borgerne i lokalområdet.

D EVENTUELLE FORMIDLINGS AKTIVITETER

Permatopia modtager i forvejen en række besøgende, både lokale på gåtur og deltagere i en række rundvisninger for skoleklasser, fagfolk, landbrugere og andre nysgerrige. Stedet er løbende genstand for studieprojekter, primært på universitetsniveau.

Besøgende har ofte en særlig interesse i bestemte af projektets mange aspekter: regenerativt landbrug/permakultur, beboerbaseret lokal fødevareproduktion, lokal energiforsyning, recirkulering af spildevand/næringsstoffer, lokal selvforvaltning mm. - og alle får introduktion til og oplevelse af stedets natur. Vi ser frem til at lade biodiversitet spille en større rolle i disse formidlingsaktiviteter.

Permatopia arrangerer tillige markedsdage, kulturelle begivenheder mm. - aktiviteter, som vi dog har måttet sætte på pause grundet corona. På sigt ønsker vi at oprette et videnscenter med organiseret vidensudvikling og –formidling omkring regenerativt landbrug, lokale ressourceløsninger og nye, bæredygtige bosætningsformer.

I forbindelse med hegnene etableres/udvides et samlet stisystem gennem mark, skov og fællesområder - med flere direkte adgange fra offentlig vej.

Vi har påbegyndt registrering af flora og fauna, og vil i løbet af 2021 etablere en digital formidling af vores biodiversitetstiltag, erfaringer og registreringer.

6. PROJEKTORGANISERING MED ANGIVELSE AF

A PROJEKTDELTAGERE

Karise Permatopia AMBA v. medlem af bestyrelsen

Evt. Faxe Kommune

Evt. DN-Faxe

B ORGANISERING OG ANSVARSFORDELING

Styregruppe:

Jesper Lund (projektleder)

Repræsentant for bestyrelsen i Karise Permatopia AMBA (regnskabsfører)

Repræsentant for Hovedkredsen i Permatopia

2 repræsentanter for Permatopias landbrugsgruppe

Referencegruppe:

Morten Krohn (økologisk landmand)

Repræsentant for Permatopias leslåningslaug/biodiversitetsgruppe

Evt. DN-Faxe

Flere?

7. SAMLET BELØB INKL. MOMS, DER ANSØGES OM

?

--

Bilag:

- Kort over projektområdet
- Kort over Permatopia
- Skovkort
- Beskrivelse af projektets elementer

Budget:

Kørsel jord, grave vandhul, transport af marksten

Planteindkøb

Plantning + pleje

Frøindkøb